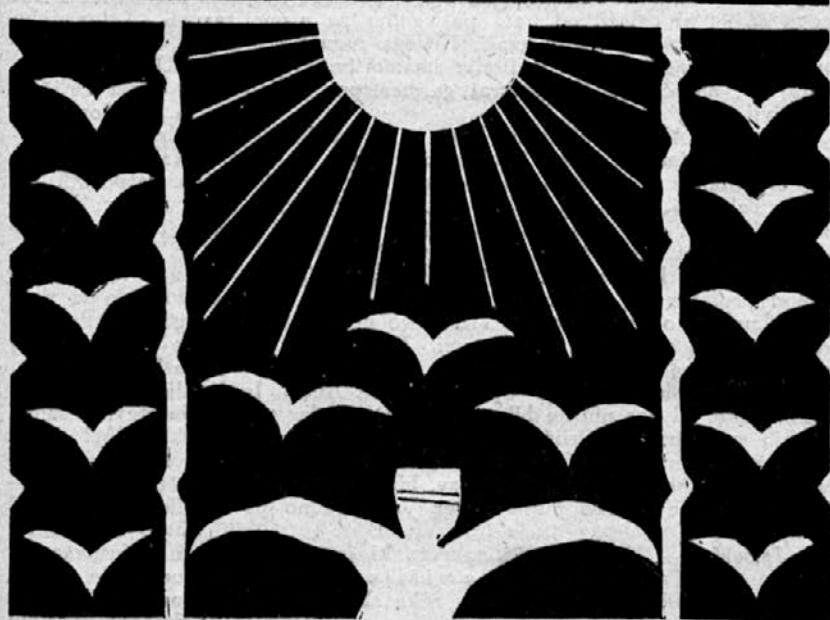

Poštnina plačana v gotovini. Leto 1925/26, št. 10./11. junij, julij.

ORLIČ
LETNIK JESTI

L J U B L J A N A

VSEBINA

Kastilijonska lilija 109. — Boris Zoranov: Zopet doma 110. — R. Trnovčan: Kadar so jagode zrele 111. — Krizostom: Imel je sveti Frančišek ovčico... — Krizarji 112. — R. Trnovčan: Kako je pri nas 114. — Jožef Bergant: Pozdrav Orličev Prezvzišenemu 115. — Deklamacija 115. — Lojze Prelovec: Kdaj bom postal pravi junak 118. — L. Pahor: Štirje temperamenti 120. — R. Trnovčan: Kako je prišel Peterčev Ivan med Orliče 124. — Planinstvo 128. — Vida Primčeva: Ob spominih... 129. — Žane Ožem: Odmor 130. — Br. E.: Pomladna 131. — Ivan Langerholc: Pisatelj hočeš biti. (Dalje.) 132. — Štefan T.: Orlič Pavlek. (Konec.) 133. — Prof. Fr. Pengov: Kanarček. (Dalje.) 136. — Br. E.: Prizor na vrtu. — Zaželjena pomlad 138. — Za bodrilo in razvedrilo 139.

Vesela pošta br. Nardžiča.

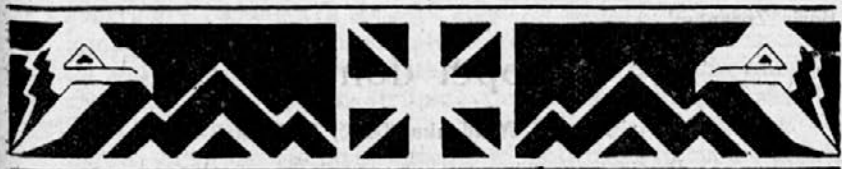
Ježica. Cenj. br. Ante! Prejmite prvi pozdrav od ježenskih Orličev. Nobeden se še ni oglasil od nas, pa vendar še nismo zaspali. Telovadimo vsako nedeljo po drugi sv. maši. Nižjega naraščaja nas je okoli 14. Sčasoma nas bo že več. Za vaditelja imamo br. Fr. Dovča. »Orliča« imamo skoraj vsi naročenega. Vsakokrat ga nestrpnno čakamo. — Vsem Orličem Bog živi!
Dovč J.

Dragi g. Ante! Pošiljamo Vam in vsem Orličem pozdrave iz Maribora. Pri nas imamo redno telovadbo dvakrat na teden; vsako soboto pa imamo sestanek v »Našem domu«, kjer je zbirališče vseh katoliških dijakov. Tehnični vodja naraščaja je br. Modrinjak, duševni pa br. Jurčec. Članov-dijakov nas je nad 60, »Orliča« dobiva 30 članov. Sami pa izdajamo svoj list »Náš glas«, ki ga pišemo. Urejuje ga br. Petanič, piše pa br. Murko, ki list tudi ilustrira. Predavanja ima pri nas včasih kak gospod profesor ali kak č. g. duhovnik, včasih pa predava kdo iz naše srede. Imeli smo tudi skromno »Krekovo in Slomškovo proslavo«. Pri tem predavanju so predavali dijaki sami. Pri vsakem sestanku je tudi nekaj deklamacij. Bog živi!
Naraščajnik »Dijaškega Orla«.

Št. Ilj v Slov. goricah. Spoštovani br. Ante! Iz Št. Ilja se nihče ne oglasi, kakor bi nas nič ne bilo. Pa nas je vendar precejšnje število, samih krepkih in vztrajnih Orličev. Čitam rad lepe povesti in zgodbe. Vsak mesec željno pričakujem naš naraščajski list. Jaz sem že štiri leta ministrant. Letos bomo imeli pri nas sv. birmo; tudi jaz bom šel k birmi. — Končavam moje kratko pisemce ter Vas vljudno pozdravljam. Bog živi!
Mirko Pestiček.

Jamski. — Moj najboljši nasvet, ki je preizkušen in najuspešnejši: piši malo in to zelo premišljeno. Velja za poezijo in prozo. Studenec je najbolj piten v gorah; reka služi že v druge namene. Izbiraj! Malo sem že porabil. Čitaj multum, non multa, pa boš obogatil misli in okrasil slog! — Na svidenje.

Ljubljana. — Č. g. Ante! Ker niste prejeli od nas še nikakega sporočila, Vam pišem jaz par besedi. Stara sem 15 let in hodim k mladenkam Krakovo-Trnovo. Nas je 30 Orlic. Imamo zelo dobro in prijazno načelnico, s. Dánico Pavličevo. Zelo jo spoštujemo in tudi ubogamo, ker nas nauči mnogo dobrega in poučnega za sedanje in poznejše življenje. Telovadbo imamo v telovadnici I. deške ljudske šole na Grabnu vsak četrtek od 6. do 8. ure zvečer. Tudi k sestankom, katere vodi č. g. kaplan Hostnik, redno hodimo. Sedaj se vse dobro pripravljamo na tekme, ki se bodo vršile v kratkem. O njih poteku poročam pozneje. Ako bo v prihodnji številki

Kastilijonska lilija.

Imel sem v vazi lilijo, belo in dehtečo. Negoval in čuval sem jo, da bi jo vonjal vedno. Zaman je bila moja skrb in ljubezen. Ko sem se nekoč vrnil domov, sem našel vazo prazno, ovenelo lilijo je sestra vrgla proč. Sedaj čakam, da vzcveti zopet bela lilija, ki mi bo napolnjevala z dehtečim vonjem moj dom.

Poznam pa lilijo, ki ne ovne. Saj tako sem slišal pobožnega duhovnika, da ima ta lilija korenine na zemlji, a cvet v nebesih. Zato mi teh cvetk ne vidimo, jih le slutimo in hrepenimo za njimi, kakor trentarski lovec, kateremu se je zahotelo triglavskih rož, pa je plačal svojo drznost s smrtjo.

Romal sem v svetem letu v Rim, da vsaj vidim vrt, kjer je cvetela ta lilija, ki ima svoj cvet v nebesih. Pri svetem Ignaciju je ta vrt — grob »lilije kastilijonske«, sv. Alojzija Gonzage, ki je najlepše vzcvetel 21. junija 1591, po 23 letnem zemskem življenju, na godovni dan svoje smrti.

Da bi Vi, moji Orličiči, bili z menoj, ko sem stopal po temnih stopnicah proti sobici, kjer je živel ta božji plemič. Tu sem zopet zavonjal lilijo, pa sem se oziral, če je morebiti kje v vazi, ne — pred menoj je stal mladi grof Gonzaga in je držal v roki lilijo snežnobelo.

Videl sem ga, kako mu je igral nasmeh na ustnih, lilija pa je postajala vedno večja in lepša. Že je zakrila svetnika in bil sem v vrtu samih cvetov in odmevalo je petje neskončno lepih melodij — — —

Okrog mene pa so se stiskali mali belo oblečeni fantički, ki so prišli pod vodstvom kateheta v sobico, da se navdušijo za svojega patrona nedolžnosti. Zapeli so in zdelo se mi je, da mi odmeva melodija, ki sem jo čul prej. In ko sem radostno poslušal te otroške glasove in gledal te lilijane v nežnem razvetju, sem si mislil: koliko jih bo med njimi, ki bodo ob 23. letu še dehteli, in koliko jih bo — žal — ki bodo ob 23. letu prazna vaza — brez lilije — nedolžnosti in čistosti.

V čistem le srcu sreča kraljuje,
srce nedolžno razveseljuje.

Boris Zoranov:

Zopet doma.

Mladec, Mladenka, Orlič, Orličica.

Bratje in sestrice na večer pred domačo hišo.

Mladec: Moja sestra, zopet sva doma po tolikih mesecih. Kako lepo je tod okrog; srce mi je veselo, da smem zopet uživati domači zrak.

Mladenka: Kako naj popišem veselje, ki ga občuti moja duša. Doma, zopet doma, ali je res? Kakor fata morgana se mi zdi: dom in oče in mati in vi vsi; ne — jaz sanjam.

Mladec: Kako se je utrgalo koprnenje v mojem srcu po naši hišici, po potočku, v katerem smo lovili ob mesečini rake, po poljih in logih in šumečih lesovih; po naših ljudeh. — Naši ljudje delajo z znojem, molčijo, zato jih ljubim.

Mladenka: In jaz sem zahrepenela po naši cerkvi na gričku, po naši Majki, ki jo ljubim tako toplo samo doma. Ona me je vodila po potih, ki so bili včasih polna rož, da sem se bala, da nisem tudi jaz roža, katero bo utrgala zlobna roka. Ona me je zagrnila v svoj plašč in bila sem nevidna drugim. Kako dehti mladost, a je lepo vonjajoča le v Bogu. Uvelih sovrstnic sem imela v mestu mnogol! Kje so moji nageljni, roža Marija?

Orličica: Sestrica, nageljčki niso tako rdeči življenja, kakor je rdeča moja ljubezen do tebe. Kaj naj bi opustila, kar bi razžalostilo tvoje srce?

Mladenka: Hvala ti! (Jo objame.)

V dalji zazvoni Ave Maria. Vsi štirje strme poslušajo drobljenje večernega častivca Marijinega in se zatopijo v iskreno molitev.

Orlič: Jaz sem bil pa samo čuvar vajinih ovčic. Skrbno sem jih pasel, da vama pripravim veselje, ko prideta. Mojo so že prodali, vajini pa ne bi dovolil, če bi moral tudi kaj pretrpeti.

Mladec: Kako si dober! (Ga objame.)

Mladenka: Kam sedaj? Gozd nas kliče, lehe nas kličejo, delo raste s klasjem, raste s travo, raste, raste...

Mladec: Jaz bom v službi očetovi.

Mladenka: Jaz bom prvič gospodinjala ob mami.

Orlič in Orličica: Midva bova pa še bolj pridna na paši, da ne bodo popasle naše pri sosedovih. Veselila se bodeva z bratcem in sestrico.

Prve zvezdice so se ukresnile na nebu.

Mladec: V letošnjih počitnicah moram izvršiti samo eno nalogo, in ta ne bo prelahka. Ustanoviti moram v naši srenji jato Mladcev, to je nov način orlov-

skega višjega naraščaja. Nekateri nas bodo prijemali, da posnemamo skavte in gozdovnike, jaz pa menim, da oni pa posnemajo turiste, ki so enaki ljubitelji narave, samo da nimajo tako strumne organizacije kot so skavti. Zato je prav, da je Orel — vsaj za nas neugnance — ustanovil organizacijo Mladcev, ki bolj ustreza naši naravi, da smo več v naravi, seveda po zimi imamo pa tudi svoj načrt in takrat ne bomo sedeli samo za pečjo, ampak bomo pridno vežbali v telovadnici telo, pri sestankih pa duha in srce. — Upam, da jih dobim vsaj 5; potem pa hajd v gozd in bomo telovadili, plezali, kurili ogenj — vmes pa rekli kako pametno, da se bo izobrazba nadaljevala tudi v naravi. To je moj orlovski počitniški program in ga bom tudi uresničil.

Mladenka: Jaz tudi ne bom držala rok križem, zakaj pa sem v orlovski organizaciji, ki nam zapoveduje, da delamo v prid skupnosti v ljubezni in dejanju. Na veliki Šmaren moramo prirediti akademijo orlovskega naraščaja. Vsi smo prosti šole in zato bomo ta čas najbolje porabili na ta način. Nekaj deklamacij imam seboj za Orličice, simbolične vaje sem se tudi naučila in upam, da bo šlo. Govor bo pa moral imeti Mladec, ker njim beseda bolj pristojna. Orlič in Orličice, pripravite dobro proste vaje in pa orodno telovadbo z Mladci. Toliko moramo pokazati, da zaveje med našim ljudstvom svež duh orlovstva.

Orlič in Orličica: Kako se midva veseliva, da bova smela prvokrat nastopiti v rdeči srajci in v beli oblecki. To bo za naju presrečen dan v življenju!

Odidejo v hišo.

R. Trncvčan:

Kadar so jagode zrele.

Naš Jože je jagod nabral
črnih vse polno in rdečih,
v mestu drago jih prodal
za nekaj dinarjev blestečih.

»He, Jože, kako je kupčija?«
»E, taka! Slabo sem prodal.
Prav malo je manjkalo, da bi
na trgu z njimi ostal!«

Zdaj šteje dinarje vsak dan
in spravlja jih v kot najbolj varen,
da si bo orglice kupil
v Dravljah na veliki Šmaren.

P. Krizostom:

Imel je sveti Frančišek ovčico . . .

Imel je sveti Frančišek ovčico,
 Povsod mu je sledila.
 Kadar je Frančišek molil —
 je z njim molila.

Kadar so bratje v koru peli,
 je poleg Frančiška stala
 in pobožno meketala.

Njena volna je bila kot biser čista —
 kot Frančiškove svete roke,
 kot njegovo nedolžno srce.

Imel je sveti Frančišek ovčico.
 Do konca mu je zvesta ostala.
 Ko je Frančišek umrl —
 je ovčica zaspala.

Bratje so jo budili,
 pa je niso mogli zbuditi.

Frančišek je odšel v nebesa —
 ovčica mu je hotela slediti
 in z njim pred božje Jagnje
 pobožno poklekniti.

P. Krizostom:

Križarji.

(Himna Orličev.)

Na belih konjih jezdimo.
 Trdnjavo našo čuvamo
 mi križarji — iz davnih dni.

Ali nas poznate?

Prišli smo iz dežele zlate,
 kjer solnce božje je doma,
 kjer luna češe si lase,
 kjer zvezdice nebeške spe.

Sredi bisernih gora
smo mi doma.

Tam stoji naš grad,
ves obdan od cvetnih trat.

Na belih konjih jezdimo.
Trdnjavo našo čuvamo.

V trdnjavi so kapele tri.

V prvi solnčna luč gori —
biser poleg bisera plamti.
Zlata skrinjica je na oltarju —
v njej Jezus — božji Kruh — živi.
In v kelihu na skrinjici:
predragocena božja Kri.

Druga z žarom lune je ožgana,
z lilijami je posejana;
sredi njih — nebes Gospa,
Mati našega srca,
lilij vseh najlepša lilija.

Tretja se kapela
v zvezdni lesk je vsa odela.
Za zvezdo sleherno
obrazek nežen se smeji.

To so naši varihi:
svetniki mladi — vzori naši
in božji angeli.

Na belih konjih jezdimo,
trdnjavo našo čuvamo
mi križarji — iz davnih dni,
mi vitezi Gospodovi.

Pomlad mladostna
komaj v nas se je spočela,
a on, ki je opora naša,
spreminja naša šibka dela
v junaške čine.

Kraljica iz nebes višine
mogočno meč naš dviga.
Junaštvo v mladih srcih vžiga.

Mladeniči deviško nežni
in angeli so poleg nas;
v pravičnem boju nas bodrijo.
Palme — zmage znak —
in lilije v rokah držijo.

Ali nas poznate zdaj?

Prišli smo iz dežele zlate,
kjer solnce božje je doma,
kjer luna češe si lase,
kjer zvezdice nebeške spe.

Sredi bisernih gora
smo mi doma.

Tam stoji naš grad,
ves obdan od cvetnih trat.

Na belih konjih jezdimo,
trdnjavo našo čuvamo
mi križarji — iz davnih dni,
mi vitezi Gospodovi.

R Trnovčan:

Kako je pri nas.

(Pismo z onstran gora.)

Zvonovi po gorah ne morejo peti,
umolknili so jim glasovi v trpljenju in bedi,
a mi ne moremo boli razodeti
v veliki in blagoslovljeni domači besedi.

Nismo sklonili glave v dnevih trdih,
vsak ukoval je dušo globoko v domačo zemljo,
solнца ni tukaj po naših brdih,
a duše trpeče ga v sanjah zro — — —

Le pod večer: S Svete gore zvon zadoni,
v brdih zelenih zarja krvavo vzžari,
a v gorah šumi kot da lesovje plaka
in česa velikega, svetlega čaka — — —

Jožef Bergant:

Pozdrav Orličev Prezvzišenemu.

Na potu k nam, Prezvzišeni
v pozdrav Vam je šumela Luša:
»Ko Vi med nas prihajate,
se v radosti topi nam duša.«

Vi videli ste cvet bregov
in drevja našega zelenje,
ki solnce dne pomladnega
ga prebudilo je v življenje.

To cvetje vrlo, polno nad!
Kje, kje so njega še sadovi!
Ko gledamo ga z upanjem,
nam dušo polnijo strahovi.

A mi? — Mi naroda smo cvet
mi cvetje smo na vrtu božjem,
braniti narod in Boga
z resnice hočemo orodjem.

Mi hočemo! — A slabi smo.
O da z močjo bi blagoslova
obilnega, bogatega
krepila roka nas Njegova!

In da bi Vi, Vi naš pastir
in trdna, krepka volja Vaša
vodili nas, bodrili nas,
pa mora biti zmaga naša!

Potem na rajskih tratah tam,
pri viru vse Resnice,
Pastir najboljši zbere naj
pastirja in ovčice!

Urednik:

Deklamacija.

(Pomen in način.)

Za duševni in srčni razvoj mladine je neprecenljive vrednosti: deklamacija. Rimljani in Grki so gojili to umetnost v najvišji meri. Vsi tisti, ki so hoteli nastopati v javnosti, so se v retorski (govorniški) šoli vadili v deklamiranju.

Razlikujemo: recitacijo, kjer samo beremo pesmi ali odstavke daljših spisov; deklamacija pa je prosto prednašanje pesmi v govorniški obliki. Nemški pesnik Goethe pravi o deklamaciji: »Pri deklamiranju moramo zatajiti svoj prirojeni značaj in se moramo uživeti popolnoma v vlogo pesnika oziroma pesnitve.« Šele v deklamaciji občutimo veličino pesmi in je deklamacija — lahko rečemo — druga izdaja pesmi. Saj vem iz lastne skušnje, da sem ob lepi pesmi nehote začel glasno deklamirati, da sem jo bolj občuteno dojel.

Kakšna naj bo torej dobra deklamacija?

1. Deklamator mora pesnitev popolnoma in pravilno razumeti. Zato mu jo mora nekdo prej razložiti. (Glej primer!)

2. Deklamator mora paziti na izgovorjavo, ki naj bo zelo razločna, ker to je tudi namen deklamiranja. — Pazi naj na pravilni besedni in stavkovni naglas. — Deklamira naj počasi, da vsi razumejo vsebino in slišijo vsako besedo. (Lepota izrazov mora priti do veljave!)

3. Geste (kazanje z rokami) naj pri mlajših deklamatorjih redno izostanejo. Poudarek deklamacije je v izrazu glasu in čuvstev, ne v gibanju s telesom. Roke naj bodo na lahno ob telesu; prsti stegnjeni; telo mirno.

4. Deklacija naj bo prednešena z naravnim glasom, brez padca z glasom na koncu verza ali pa celo s pojočim zategljajem.

5. Deklamator naj ne gleda v strop in tudi ne v tla. Pogled naj bo v navadni višini. Kdor gleda hudo, vzbuja smeh; tudi kadar meži.

6. Ko si se pesem dobro naučil in si jo parkrat deklamiral pred svojim učiteljem, stopi korajžno pred tovariše, ali pa na oder pred občinstvo in neustrašeno pokaži lepoto deklamacije, da ogreješ z njo svoje poslušalce.

7. Ne bodi prevzetan, ako si dobro uspel in ne preziraj tistih, ki te ne dosejajo.

8. Vsakdo lahko postane dober deklamator. Čim več je težav, tem stanovitnejši je uspeh. Začetni pa je treba zelo zgodaj!

Iz zgodovine vemo, da je sloviti grški govornik Demosten hodil na hrib in ker ni mogel izgovarjati črke »r«, si je dajal kamenčke v usta in je z vztrajno voljo odpravil to napako. O škofu Slo m š k u je znano, da je hodil v svoji mladosti v podružnično cerkev in tam glasno pridigal raz prižnico, da se je uril za nastop pred ljudmi. Neki učitelj na Dolenjskem je uvedel v šoli v 4. razredu deklamacije in govorniške vaje in so bili otroci tako navdušeni, da so ga vedno moledovali, da bi smeli nastopati z deklamacijami. Uspeh je bil zelo lep.

Za zgled, kako se morate pripravljati na deklamiranje, naj vam navedem Otona Župančičevo pesem:

Barčica.

1. Plávaj, plávaj b á r č i c a srebrna,
po zelenem morju!
E j, na barčici sedijo f á n t j e,
trije f á n t j e m l a d i.
2. Trije fantje pojejo mi pesem,
pésmico prelepo:
»Plávaj, plávaj, barčica srebrna,
po zelenem morju!
3. Tam za morjem, za zelenim morjem
tam so zláta polja,
pa za polji, za poljanami
nám šume lesóvi.
4. Trije fantje, trije fantje mladi
n í m a m o d o m o v j a
ne družine, pa domóvje naše
zdaj bo onkraj morja... —

Najprej ti moram povedati o pesniku, da je bil O. Župančič rojen 23. januarja 1878. leta na Vinici v Beli Krajini in da živi sedaj v Ljubljani. Kot pesnik je odličen, a v svojih nazorih je večkrat protikatoliški.

»Barčica« je priložnostna lirična pesem. Trije fantje se vozijo po morju in gredo iskat sreče in denarja v deželo zlata, v Ameriko. Zgodba slovenskih izseljencev! Pesem nas zgrabi togo, mi občutimo slovensko bol: doma ni prostora za vse, tujina mora biti nekaterim domovina.

Ko imam sedaj to misel, ko pesem razumem, tedaj se jo začnem učiti, da s čuvstvom deklamiram in res to s svojim deklamiranjem tudi v drugih vzbudim. Zato moraš paziti, da ne »drdraš« kar tjavendan, ampak poudarjaš glavne misli bolj s povzdignjenim glasom, drugo pa navadno. Za primer sem ti napravil znamenja za besedni poudarek s črtico nad zlogom, stavkovni poudarek je tiskan razprto, glavni poudarek pa debelo. Naučiti se pa moraš pesem dobesedno in gladko!

Ako boš po taki pripravi stopil pred občinstvo, si lahko siguren lepega uspeha. Kdor je z odličnim uspehom dovršil deklamatorsko šolo, le tisti se sme nadejati, da bo imel dober uspeh tudi kot govornik. O tem bo pa poročala »Mladost«.

Bratci in sestrice! Takšno bodi Vaše veselje in delo v počitnicah! Zavedajte se: Orlovski prapor mora visoko vzplapolati po celi Jugoslaviji in v to pomagajte vi — naša nada in pomagal bo Bog — naša zmaga!

Lojze Prelovec:

Kdaj bom postal pravi junak?

Ko opazujete velike in močne fante, bi bili taki radi tudi vi. Ako poznate kakega prav močnega, kako hrepenite tudi vi po taki moči, da bi se vam vsi čudili.

Kako strmite, ko prvič slišite o slavnem Kolumbu, ki se je podal na pot po neizmernem morju, da najde nov svet. Ni vedel, ali bo v resnici našel, kar je pričakoval, celo tega ne, ali se bo še kdaj vrnil domov. Kakšen pogum, in tudi kakšna sreča! Posrečilo se mu je, odkril je Ameriko, užival bo slavo do konca sveta. In Napoleon! Ker je bil tako izvrsten vojak, se je kmalu povzpел na poveljniška mesta, vodil je svoje vojake v boj in povsod zmagoval nikdar premagan. Postal je cesar Francije in še drugih dežel, vso Evropo je obvladal in strahoval. Njegova slava nikdar ne bo pozabljena.

Kdo ne bi bil rad tak junak, o katerem bodo vsi govorili in ga občudovali? Vsak mlad fant hrepeni po slavnih, junaških dejanjih. Ampak, kje najti dovolj prilike za tako imenitna dejanja? Vsakdo ne more odkriti Amerike, ker jo je že Kolumb in je le ena. Vsi ne morejo biti Napoleoni, ker ni prostora za toliko cesarjev. Če pogledamo še druge stvari: saj že vse imamo, kar je imenitnega in kaj vrednega, ničesar več ni mogoče iznajti. Ničesar novega si več ne izmisliš, pa če misliš sto let noč in dan. Železnice, avtomobile, ladje, vse že imamo, celo zrakoplove, da vozijo po zraku. Kaj bi še dalje našteval!

In vendar mladi fantje vseeno ne smejo izgubiti upanja na velika dejanja. Poglejmo, če ni še kje drugod ugodna prilika, da postanejo pravi junaki. Ako ne morete biti junaki kakor iznajditelji, učenjaki, pisatelji in podobni slavni možje, pa ste lahko junaki sami za sebe. To je še najpotrebnejše in prvo junaštvo. Vsi tisti slavni možje, ki jih občudujete, kadar o njih berete, so najprej morali postati junaki sami do sebe, šele potem so zasloveli med svetom. Kdor hoče biti poznejše, v odrasli dobi junak, se mora vaditi v junaških dejanjih že v zgodnji mladosti.

Najboljša vaja za junaška dejanja je utrjevanje volje. Pa kaj je to? Čudno se vam morda zdi: utrjevanje volje, kaj naj to pomeni? Ako utrjujejo kakšne zgradbe: mostove, poslopja, ceste, to že lahko razumete. Ali utrjevati voljo, to se sliši malo bolj čudno. Z besedami se da sicer učeno razložiti, a se vendar težko razume. Na nekaterih zgledih pa boste takoj videli, kaj je utrjevanje volje.

Ako te mati pusti doma za variha malemu bratcu in ti reče, da ne smeš iz hiše ven k drugim otrokom, da bi se z njimi igral, tedaj bomo videli, kaj boš storil in ali imaš kaj

trdne volje. Ako ubogaš, kakor ti je naročeno in ne greš igrat se z drugimi, čeprav te še tako vabijo in tudi tebe zelo mika, imaš močno, trdno voljo. In če hočeš to močno voljo tudi na zunaj pokazati, rečeš: ne grem z doma, raje ubogam! Taka beseda je znamenje močne, junaške volje. Ako veš, kje mati hrani sladkor in te mika skušnjava, da bi ga vzel nekaj koščkov, pa se le preмагаš in se ga ne dotakneš, spet pokažeš, da imaš trdno voljo. Majnika greste iz šole na izlet. Lep, solnčen dan je in solnce že toplo pripeka, da vam je hudo vroče in grlo od žeje vedno bolj suho. Pridete do hladnega studenca in zdaj bi se radi napili, da bi bilo konec žeje. V šoli so vam pa povedali, da je zelo nevarno piti mrzlo vodo, kadar ste razgreti. Kaj bo zdaj? Kdor ima močno voljo, bo slast po vodi ukrotil in ne bo takoj pil, naj bo še tako žejen. Počaka, da se ohladi in šele pozneje pije. Kako krepko si na ta način utrjuje voljo.

Videl sem nekoč dva šolarčka, ki sta se postavila drug proti drugemu in si resno gledala iz oči v oči. Poskusila sta, kdo se dalj časa ne bo zasmel. Tako sta se merila, kdo ima trdnejšo voljo. Vsak bi seveda rad premagal svojega nasprotnika. Ali ne tudi vi? O, gotovo, in za to, glejte, vam je najbolj treba močne, trdne volje. Ako se z veseljem in pogumom lotite kakega težkega dela in ga z uspehom dovršite, takrat se krepí vaša volja. Čim več takih del izvršite, tem močnejši boste po volji. To vam daje tudi veselje in pogum za naprej, da vedno bolj napredujete. Kadar v takih še tako majhnih stvareh s trdno voljo premagate kake težave ali skušnjave ali svoje želje, vselej dosežete lepo, junaško zmago. Zmagujete s svojo trdno voljo, ki je vaše orožje. Čim več takih zmag dosežete, tem močnejša postaja vaša volja. Le tako rastejo pravi junaki, ako si utrjujejo voljo. Ako boste že zdaj doprinali junaška dela, boste pozneje postali gotovo odlični junaki.

Zdaj veste, v katerem junaštvu morate vaditi svojo voljo. Kadar je treba ubogati, kadar je treba izpolniti dana naročila, govoriti resnico, opraviti kakšno delo, takrat morate z močno voljo premagati svojo zaspanost, lenobo, žejo, pozabljivost, nagnenje k laži ali nepokorščini, in vaša volja bo vedno trdnejša in vsi vas bodo občudovali — junake. Tako boste postali junaki sami do sebe in takšni postanejo pozneje tudi junaki med svetom. Da postanete junaki, se mora vsak sam potruditi. Potruditi se krepko in veselo. Kdo se ne bi potrudil? Vendar vsak, kdor hoče kaj biti. Zato pa na delo, na junaško delo in na svidenje čez leta in leta, ko ne boste več le Orličí in mali junaki, ampak veliki Orli in veliki junaki. Takrat bo vaša najlepša zmagá.

Starešina L. Pahor:

Štirje temperamenti.

(Donesek k samovzgoji.)

Napis v grškem preročišču v Delfih se je glasil: Spoznavaj samega sebe! Zajemljivo! Še tisti, ki je prišel k vedeževalki Pitiji je bil opozorjen na to najprej: spoznaj samega sebe in boš našel najboljši odgovor za vprašanje, ki ga nameravaš zastaviti v templju.

Tako se godi tudi nam. Mi bi radi dosegli včasih kaj velikega, pa ne moremo in smo žalostni. Ako bi poznali sebe, ako bi poznali svojo naravo, bi pa videli, da nam to sploh ni mogoče in bi se zadovoljili s tem, kar sploh doseči moremo. Vsak mora torej opazovati samega sebe odkrito in brez olepšavanja in bo prišel do zaključka, da se ob gotovih dogodkih, vtisih, hvalah, grajah, jezi, ošabnosti zadrži vedno nekako enako, da je torej nekaj stalnega v njem. To nekako stalno razpoloženje naše duše napram zunanjim vtisom imenujemo **t e m p e r a m e n t**.

Že stari narodi so razločevali štiri vrste temperamentov: kolerični, sangvinični, melanholični in flegmatični temperament. Koleričen temperament je hiter, odločen in globok; sangviničen je nagel, vihrav in površen; melanholičen je počasen, resen in globok; flegmatičen je počasen, spravljiv in mu je vse eno.

Zanimalo bo gotovo vsakega Orliča, kakšen temperament ima on. Vendar jaz niti najmanj ne nameravam zadostiti Vaši radovednosti, marveč Vam hočem dati nekaj navodil, kako lahko spoznate svoj temperament. Vedeli boste, kako se morate vzgajati in pa kako pravičneje boste sodili potem svoje orlovske bratce, ako so morda počasni, ker včasih sami niso toliko krivi, ampak njihov počasni, flegmatični temperament.

I. Kolerični temperament.

Kolerik je vsled vtisa hitro in močno vplivan. On takoj zavzame svoje stališče. Vtis je globok in ostane dolgo v njem.

A. Solnčne strani.

1. Kolerik ima zmisel za velike stvari. On hoče doseči in doseže vedno kaj velikega. Korak kolerika je odločen in v prvih vrstah. Pogled kolerika je jasen, nekoliko oster (Napoleon!) ognjevit.

2. On jasno misli, je navadno tudi dobro nadarjen.

3. Ima odločno voljo. Se ne boji težav in so mu le-te v priliko, da napne vse svoje sile, da doseže svoj cilj. Malodušen ni nikdar.

4. On hoče biti vedno gospodar položaja in vladati nad drugimi. On je rojen organizator.

5. On je zelo ponosen in ne prenese ponižanj. Zato nima mnogo prijateljev in še te si odbije s svojo močno naravo.

6. Kolerik je zelo delaven. Svoje stanovske dolžnosti vrši redno in točno. On ne more biti brez dela. Je zelo vztrajen in ima uspeh. V svojem govorjenju je kratek in določen. Kolerik molči kot grob.

B. Senčne strani.

- a) On se smatra za nekaj posebnega in je ošaben.
- b) Je zelo trmoglav. On misli, da ima vedno le on prav. Zato se preveč zanaša samo nase. Pomoč drugih odklanja in zato tudi ne moli in ne prosi za božjo pomoč. On misli, da bo skušnjavam kljuboval sam s svojo lastno močjo.
- c) Kolerik zaničuje svojega bližnjega. Vsak mu je preneumen in preokoren.
- č) Kolerik je častizeljen. Tekmeca zasleduje tudi z nedovoljenimi sredstvi.
- d) On je zelo razžaljen, ako ga kdo poniža.
- e) Kolerik je močno vdan jezi, ako mu ne gre vse po volji.
- f) Kakor je odločen, tako je tudi hinavski, zlasti tedaj, kadar noče pripoznati svojih slabosti.
- g) Kolerik ima dve glavi in eno srce. On je bolj človek razuma, nego srca. On se ne vdaja čuvstvom, ampak trezno presoja položaj.

C. Vzgoja.

1. Orlič koleričnega temperamenta mora gojiti močne, načelne misli, po katerih uravnava svoje življenje. Je lahko samo ena misel, ki mu bo zvezda vodnica skozi vse življenje, Kolerični sv. Ignacij je imel ta stavek: O. A. M. D. G. — Vse v večjo čast božjo!

2. Kolerik ne sme iskati v svojem delu samega sebe. Prvi je Bog, drugi so pa ljudje, katerim mora služiti po besedah Gospodovih: »Kdor hoče biti prvi med vsemi, naj bo služabnik vseh«.

3. Boj proti ošabnosti in jezi. Vzgoja se mora vršiti samostojno. Ubogati predpostavljene, četudi gre to zelo težko. — Orlovska organizacija mu nudi mnogo prilike, da svoj kolerični temperament najbolj razvije, ker on je določen za voditelja v organizaciji in je vedno najbolj požrtvovalen delavec, ako se je prav spoznal in prav vzgojil.

II. Sangvinični temperament.

Sangvinik hitro sprejema vtise, hitro je razdražen, vendar to razpoloženje traja le kratek čas.

A. Solnčne strani.

1. Sangvinik je vesele, malo poskočne narave, zelo družaben, ima polno humorja in je ljubezniv z vsakim.

2. Je zelo postrežljiv in vidi takoj bližnjega v stiski in mu hitro pomaga. V nesreči sočuvstvuje z njim.

3. On lahko opozori druge na napake, ker je obziren in mu nihče ne zameri. Ako ga kdo vjezi, kriči, a ko se je izkričal, je zopet dober in vse pozabi.

4. Je zelo ubogljiv, odkritosrčen in ne kljubuje.

5. Sangvinik vedno vidi življenje od svetle strani, zato mu je življenje lahko. Težave prezre in ako ga obide žalost, se kmalu potolaži.

6. Najlaže spreobrneš sangvinika, a tudi najprej je on žrtev zapeljivca!

B. Senčne strani.

a) Sangvinik je površen, ni globok. Zato mu prijajo predvsem lahka dela, dasi misli, da je veliko in dobro napravil.

b) Sangvinik je zelo nestalen. Razpoloženje se v njem menjava kot slike v kinu. Nazori so vedno drugačni. Kar sedaj zagovarja, bo čez nekaj časa obsojal. On ljubi zlasti spremembo. On je kakor otrok, ki se kmalu naveliča igrčke in hoče drugih.

c) On polaga preveliko važnost na zunanost. Sangvinik vidi vse, sliši vse in govori o vsem. Je zelo zgovoren do neutrudljivosti.

č) On rad zasmehuje druge, a ne iz zlobe. Hitro vzplamti, a enako hitro ugasne.

d) Je zelo dostopen za pohvalo in se rad laska drugim. Se rad vdaja praznemu sanjarjenju, se hitro zaljubi in je ljubosumen.

e) Žrtev se boji in se jim izogiba. Ima dober tek in fin okus.

f) Njegove sodbe so zelo lahke in netočne. Kar on podvzame, se navadno ponesreči.

g) Sangvinik je zelo raztresen zlasti pri molitvi, za dobro se vname, pa kmalu popusti.

C. Vzgoja.

1. Sangvinik se mora navaditi na trezno mišljenje. Vedno se mora vprašati: Ali je prav tako?

2. Sangvinik goji zlasti ljubezen do bližnjega, pokorščino, odkritosrčnost, veselost duše. Boriti se mora zlasti proti čutnosti in prijateljstvu, ki izvira iz te slabosti.

3. Premağuj se v vsakdanjih stvareh. Drži red in delaj vztrajno!

III. Melanholični temperament.

Duša melanholična je otožna, zunanji vplivi ne napravijo močnih vtisov, kateri pa dolgo ostanejo v duši, ki vedno in vedno razmišlja o njih.

A. Solnčne strani.

1. Melanholik vedno »tuhta«. Hodi okrog, a misli njegove so znotraj, v njem. Kar misli, to čuti tudi s srcem. On je človek hrepenenj, pesnik. On ljubi samoto in tihoto.

2. On ljubi zlasti Boga in je srečen, kadar se je vtopil v molitev.

3. Melanholik ima mnogo sočutja z drugimi in jim rad pomaga.

B. Senčne strani.

a) Melanholik je nezaupljiv in poln predsodkov.

b) Razžaljena ne pozabi hitro, ker vedno o tem razmišlja.

c) On vidi vse črno. Vedno toži in pri najmanjši bolečini se razburi in govori samo o njej.

č) On se težko zaupa in sploh ne najde besedi za to.

d) Melanholik je bojzljiv. Zato ostane rad v zadnjih vrstah. Je počasen v mišljenju, govorjenju in pri delu.

C. Vzgoja.

1. Imeti mora zaupanje v Boga in veliko ljubezen do križev.

2. V težavah si mora vedno reči: Saj ni tako slabo, kakor si ti misliš. Ti vidiš črno, kjer je v resnici belo.

3. Melanholik mora redovito delati. Delo ga bo storilo zadovoljnega.

4. Melanholik naj ne razmišlja o napakah drugih, ker to mu da mnogo posla in napravlja žalost.

5. Ukloni naj se rad volji predstojnikov!

IV. Flegmatični temperament.

Teh je manj, zato ga bom tudi hitro »rešil«. Flegmatik dojema vtise počasi in se nič ne razburi. Njemu je za zunanje dogodke navadno vseeno. On najraje počiva in je vesel, ako ga drugi pustijo v miru. Ciljev nima visokih. Je pa plemenit in ni nikomur vsiljiv. Dela počasi, vendar ne preveč.

Vzgoja. Flegmatik naj se drži družbe, da omili svojo naravo in postane tako živahnejši.

Takšni so ti štirje temperamentni možje. Vsak naj jih malo bolj pogleda, da bo spoznal, kdo je njegov vzornik in naj skuša, da bo upošteval to, kar sem napisal o vzgoji posameznega temperamenta.

Vendar pa je tako čistih temperamentov zelo malo v življenju in sta navadno dva pomešana in je eden odločivnejši. Kdor pa je sebe prav spoznal, ta zida na trdnem temelju. In koliko več prave ljubezni in obzirnosti bo tudi potem med vami, bratci in sestrice!

R. Trnovčan:

Kako je prišel Peterčev Ivan med Orliče?

V zvoniku je zapelo silno in mogočno, kot da je razmajal zvonove vihar in jih navdihnil v zmagovito pesem. Cerkvena vrata so se odprla in iz cerkve so se vsuli ljudje. Najprej fantje, za njimi možje in zadnje ženske in otroci. Prostor pred cerkvijo se je stemnil od množice, ki se je pa kmalu razgrnila na vse strani. Fantje so prvi odšli preko vasi, možje počasi, svečano za njimi, puhajoč vsak iz svoje pipe. Tudi ženske so se porazgubile, le nekaj stark je še ostalo pri cerkvi. Ves teden se niso videle in imajo si toliko povedati...

Večina otrok je že zginila za hišami, odkoder se je čulo glasno kričanje, drugi so se pa počasi pomikali proti Domu.

Peterčev Ivan je stal neodločen pred cerkvijo. Solnce je bilo že visoko in nobeno nedeljo ni bil pred mrakom doma, čeravno je imel od cerkve do doma par korakov. A danes ni vedel, kam bi šel.

Pavličev Vinko je stopil k njemu.

»Koga čakaš?«

»Ne vem!«

»Pojdi z mano!«

»Kam?«

»K Orličem. Telovadbo imamo.«

Ivan je pomislil. Orliči! O Veliki noči jih je občudoval, ko so stopali kot vojaki. In srajce, rdeče srajce, te so ga bodle v oči. Ni dolgo pomišljal.

»Grem!«

»Dobro!« se je vzradostil Vinko.

Odšla sta proti Domu.

Molčala sta. Ivanu je vstajalo pred očmi kot nekaj svetlega, radostnega. Bilo mu je pri duši jasno, da bi zavriskal. Vinko je pa premišljeval, kako bo povedal gospodu kaplanu, da je pripeljal novega Orliča.

»Ti,« je prišlo nenadoma Ivanu, »kaj, če me ne bodo marali?«

Vinko je osupnil. Za hip mu je upadlo srce, nato se je razjasnil in odločil:

»Bodo te! Jaz bom govoril!«

Stala sta pred Domom.

Ivanu se je zdel velik cerkev in še svetejši. Obstal je in s strahom pregledal vso veličino in lepoto. Vinko ga je pa prijel za roko in vstopila sta.

Ivan se je spomnil na Miklavžev večer. Takrat je bil prvič v Domu. Zdaj se je hotel razgledati po njem, a Vinko je odprl vrata v dvorano in obstala sta na pragu.

Vesel krik jima je zagrmel nasproti. Ivan se je razgledal. Vse se je gibalo, skakalo in tekalo. Sredi dvorane je stal gospod kaplan, vzravnin in visok, lahko se smehljajoč kot v šoli, kadar razlaga krščanski nauk. Ivanu je narastlo zaupanje. Zdaj je uzrl vaditelja, Menartovega Franceljna. Razveselil se je.

»Zdaj bom gotovo sprejet. Francelj me pozna, saj mi je obleko napravil za Veliko noč.«

Tedaj se je gospod kaplan ozrl in ga zagledal. Z dolgimi koraki je pristopil in Vinko mu je dejal:

»Tale se bo tudi zapisal!«

»Aha, Peterčev Ivan! Le priden bodi!«

In stopil je k vaditelju.

Okoli Ivana se je pa zgrnila gruča bratcev. Vsi so stali pri njem: od Pavličevega Vinkota do najmanjšega Orlička, ki ga je vaditelj klical Francesko. Ta Francesko se je razkoračil pred Ivanom, dal roke v žep in vprašal:

»Ali ze znas kaksno vajo? Jaz znam ze dve!«

Zavrtel se je na peti in začel telovaditi, da se je vse smejalo.

Takrat je zadonelo po telovadnici: Francelj je poveljeval pozor. Kot bi odrezal je utihnil smeh in Ivan je stal naenkrat sam sredi dvorane. Francelj ga je postavil v vrsto in mu dejal: naj dela to, kar bodo delali drugi.

»Le korajžo!«

Telovadili so, korakali in obračali se. Ivan je posnemal kot je mogel, Francelj je popravljaj in oba sta bila zadovoljna.

Prišel je domov.

»Med Orliče sem se zapisal!«

Mati se je obrnila od ognjišča in začudeno pogledala.

»Med Orliče?«

Hlapec, ki je čakal za mizo večerje, je dejal:

»Kje imaš pa rdečo srajco?«

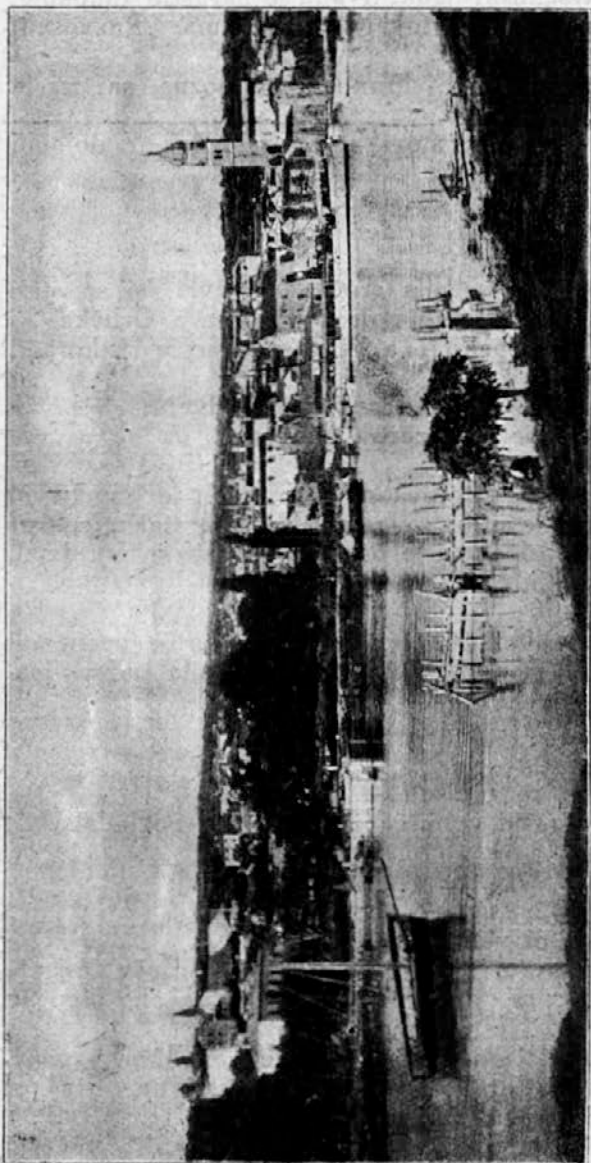
Ivan je zardel in ni vedel, kaj bi rekel.

»Ne bo nič,« ga je dražil hlapec. »Orlič brez rdeče srajce!«

Takrat je zagodrnjal na pragu ded. Iztrkal je pipo in odločil:

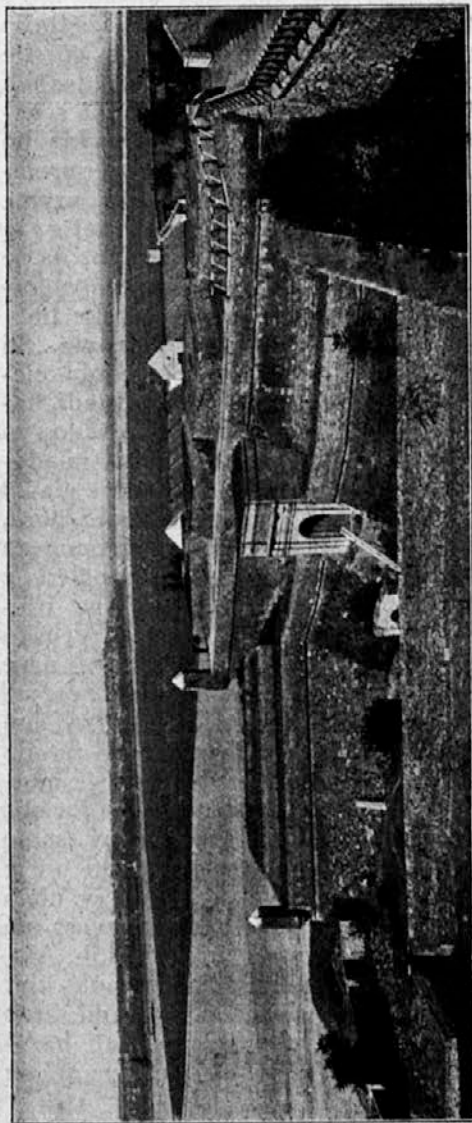
»Le pusti ga. Orliči so meni všeč. Že vem, kaj je prav. Lepo živijo in pošteni so. Pijejo in kadijo tudi ne. Prav si naredil, Ivan. Rdečo srajco ti bom pa jaz kupil!«

In takrat je bilo Ivanu pri srcu, da bi zavriskal v večerni mrak in zapel na ves glas...

Mesto Krk.

Otok Krk je najbolj obiskovan od letoviščarjev, zlasti od Slovencev. Glavno mesto je istoimenski Krk z 2000 prebivalci; je starorimsko mesto z utrbami in z Dogano — škofijsko palačo, kjer vlada krško škofijo sedaj dr. Josip Srebrnič. V mestu je gimnazija in — značilno — italijanska ljudska šola, ki jo vzdržuje Italija za svoje državljane. Gotovo se nadeja Italija, da bo dobila Krk kedaj v svojo posest. Na otoku je mnogo kopalšč: Aleksandrovo (3000 preb.), Malinsk. Baška, Omisej in druga. V Kanajtu so se naselile šol. sestre iz Maribora.

Belgrad.

Glavno mesto Jugoslavije, s 150.000 prebivalci. Rimsko ime je Singidunum. Na sliki je spredaj mestna trdnjava, ki je bila uspešna braniteljica zlasti v turških bojih. Svetovna vojna je trdnjavo poškodovala. Nad trdnjavo je največji park Kalemegdan, s katerega je prekrasen razgled na — vojni otok, na mesto Zemun (obojno na sliki) in po sremski in banatski ravnini.

Južno od mesta leži Topčider s parki, srbski Tivoli. Še južneje se dviga značilna kopa Avala z lepim razgledom.

Planinstvo.

(K sliki.)

Danes je planinstvo (turistika, plezanje po gorah) že tako razvito, da je mogoče dospeti že skoro na najvišje gorske vrhove. Saj so lansko leto trije Slovenci (duhovniki) dospeli na najvišjo goro v Alpah, M. Blank, 4810 m. Kdor hodi s pametjo in po markiranih (zaznamovanih) potih, temu se ne bo tudi na skalah nič pripetilo, ker so vsa nevarna pota oprem-

ljena s klini in vrvmi. Lepše in naravnejše je iti v božjo naravo, da se tu navžijemo svežega gorskega zraka, gorske tiho-te, in božje lepote, ki odseva v tej nedotaknjeni naravi. In razgledi, kako hvaležno plačilo za potni trud, zlasti mladem turistu. Kdor je gledal že solnčni vzhod z gore, ta ima prelep spomin za življenje. Ali pogled z Golice (1835 m) na prekrasno Koroško, Vrbsko jezero, Celovec — naše zemlje dika in ponos, ali pogled s Triglava (2863 m) tja v Benečijo in tja do našega Adrijanskega morja. To so doživljaji turista, ki ne gre domov samo poln lepih uric, ki jih je doživel v gorah, v njem je zrastle tudi zavest, da

je naše zemlje še veliko onstran Karavank in Julijskih Alp, kjer prebiva naš rod, kjer diha zemlja naš znojni pot, kjer odmeva naša beseda in pesem, a je ne slišimo za gorami; zato na gore, na gore, kjer ne bomo oboževali narave, pač pa jo bomo smatrali kot delo božje, kot dar Boga Očeta nam, da je nam v radost in veselje.

Boljši kot sport, ki pretirava telesno moč človekovo in mu usužnjuje duha in voljo, da je skoro nesposoben za resnejše duševno delo, je planinstvo, ki naj ne postane sport, ampak lep izraz nepokvarjenih, poštenih, čistih ljudi! —

Vida Primčeva:

Ob spominih . . .

Bilo je pred nekaj tedni. Ločiti sem se morala. Zapustiti sem morala vse, kar sem tako ljubila, za kar sem delala, se trudila, se žrtvovala. Zapustiti dom, domačo cerkev, domače ljudstvo, ki mi je tako prirastlo k srcu, kateremu sem posvetila vso svojo dušo, srce, moči, vse sile, za čigar blagor bi žrtvovala vse. In zapustiti Orlice! Zapustiti sestre, svoje dobre, značajne, nad vse ljubljene sestre! O, kako pretresljiv spomin!

Najtežje pa sem zapustila Vas, moje male deklice, moje gojenke, moje Orličke! Saj ste bile tako dobre, tako pridne, tako vdane! Ljubila sem Vas, kakor Vas ljubi Vaša lastna mati. Vse ste mi bile enako drage, enako ljube, za vse je enako utripalo moje srce. Videla sem, da mi tudi Ve vračate ljubezen. Prihitele ste k meni, kadar sem bila doma, na poti, pri delu. Oklenile ste se me, mi pripovedovale in zaupavale vse, kar je težilo Vaše mlade, neizkušene dušice. Srečna sem bila med Vami in želela sem, da bi nam vedno sijalo to zlato solnce, da bi še dolgo, dolgo v slogi in ljubezni, sreči in zadovoljnosti skupno delale, se vzgajale in napredovale.

A prišlo je drugače. Kakor strela z jasnega neba! Ločiti se bo treba. Težke stanovske razmere!

Zjutraj izvem to žalostno novico. Popoldne imajo gojenke telovadbo. Prihajale so druga za drugo kot navadno. Menila sem, da še ne vedo za moj odhod. A motila sem se. Navadno vesele, poskočne, življenja polne deklice, so prihajale ta dan tihe, potrte, žalostne, objokane, ihteče. Sočutno so me pogledovale. Rade bi nekaj vprašale, a beseda jim ni šla iz ust. Jok, ihtenje, žalost! Presunilo me je. Tolike ljubezni, vdanosti, tolake žalosti radi mojega odhoda nisem pričakovala od teh deklic. Zadrževala sem solze, ki so siloma polzele tudi meni po licu. Deklice naj ne vidijo moje boli. Vsa moja velika ljubezen do njih je hotela na dan. Objela bi jih, pritislila na srce, izlila vso svojo veliko ljubezen v njihova dobra srčeca. Bil je tih, nem, ginljiv prizor!

Pričele smo telovaditi. A vse je bilo nekam prisiljeno. Redovne vaje, proste vaje, petje. Ob sklepu smo zapele zadnjič skupno »Dvignite, Orlič!«, himno, ki je nismo izpustile nikdar. Toda tako lepo, tako mogočno, tako navdušeno, tako slovesno je nismo zapele še nikdar. Izlile smo vanjo vso svojo bol, vso ljubezen do organizacije — svoja načela, vso svojo orliško zavest. Ponovile smo jo enkrat, dvakrat . . . Vedno lepše je donela, vedno slovesneje . . .

Pred odhodom se priporočim deklicam v molitev. Obljubile so, da bodo darovale za me v nedeljo sv. obhajilo. Ali bodo držale besedo?

Po poti smo šle vkup kot navadno, a danes tiho, molče ... Prišla je nedelja. Sveta maša, sveto obhajilo. Pozvončka. Krdelce mojih gojenk se dvigne in gre z lepo sklenjenimi rokami k mizi Gospodovi. Za me darujejo sveto obhajilo! Deklice: Hvala Vam! Videla sem Vas v cerkvi. Videle ste me tudi Ve, ko ste šle od obhajilne mize. Vsaka je uprla vame svoj pogled.

Prišle so vse, prav vse.

Drugi dan smo se poslovile. Poslovilne besede, menjanje spominkov, podajanje rok, priporočanje v molitev, jok, ihtenje ...

Po poti so me spremile nekaj časa, potem so odšle. Slišala sem njih ihtenje, ko sem bila že daleč, daleč proč od njih. Tudi mene so oblike solze.

Odšla sem. Prihajali so pozdravi od mojega domačega kraja, mnogi topli pozdravi. Največ od mojih Orličk.

In kadar sem zopet prišla med nje, so me obkrožale, obsipale z vprašanji, vabile k sebi, pripovedovale o vsem mogočem ter želele, da pridem zopet mednje. Meni pa je bilo tako toplo, tako mehko pri srcu ...

Ne pozabim Vas, ljubljene deklice! V duhu sem vedno pri Vas, mislim in molim za Vas.

Orličke! Bog Vas čuvaj, vodi in ohrani! Na svidenje!

Zane Ožem:

Odmor.

Živahno so Orlički telovadili proste vaje. Kar veselje jih je bilo pogledati. To bodo enkrat fantje od fare! — Kar poveljuje vaditelj: »Odmor!« Tedaj pa — o Bog pomagaj! Radko in Rudolf, najbolj poskočna fantka, sta zacvilila, da je vaditelja kar po ušesih zaščegetalo, nato pa sta zdirjala po telovadnici. Tudi drugi bratci so jima pomagali razgrajati in bila je prava babilonska-zmešnjava. Pa vaditelj je kmalu ugnal naga-jivce. Ni jih kaznoval, le lepo pridigo jim je naredil o odmoru. Samo Radkotu je malo urico navil, da bo bolje tekla, Rudolfa pa je pocukal za »ta sladke«, da je revček kar zacvilil, kot pušek, kadar ga koljejo.

Kakor je potreben odmor pri telovadbi, tako je tudi pri učenju, kjer telovadi naš razum. Odmor! Tako nam bodo kmalu rekli v šoli. Pustili bomo učenje in počivali bomo. Pa ne mislite, da bomo samo jedli, pili in spali, ali pa morda nagajali! O ne! Kakor ne smete iti iz vrste, kadar je odmor pri telovadbi, tako tudi ne smete pozabiti orlovskih načel v odmoru pri učenju. Tudi o počitnicah morate biti Orlički, kajti kdor gre v odmoru iz naših vrst, ta ni fant, ni Orlič, on je mevža, on je polovičar.

Vem, da vi nočete biti mevže, vi hočete biti fantje od fare, zato upam, da z zanimanjem čakate, da vam povem, kakšen bo vaš posel med počitnicami. Kmalu boste zvedeli. Kar začnimo! Šli bomo kar po vrsti, kot so hiše v Trsti. Najprej moram ustreči tistim, ki jih je največ. To ste vi, Orlički z dežele. Ni vam treba veliko praviti, da boste morali pomagati doma, seveda vsak po svoji moči. Če bi kateri zbolel na tisti grdi

bolezni, ki se ji pravi lenoba, ga bo že oče ozdravil s tistim koristnim zdravilom, ki ga gotovo vsi poznate: z leskovo mastjo, ali pa brezova je tudi dobra, no, pa tudi »miklavževka« ni slaba. Pa med Orličí, mislim, da takih bolnikov ni in jih tudi ne sme biti. Orlič mora biti vzoren povsod. Ob delavnikih torej, bratci, pomagajte očetu in mamicí! Le poglejte, kako sta onadva skrbna in delavna! In za koga se trudita? Za vas! Bodite jim, torej hvaležni, ubogajte radi in ne žalite jih! — Drugače pa je v nedeljo. Tedaj hitro k telovadbi in sestankom, da se boste kaj naučili. Mogoče boste imeli tudi kako prireditev? Prav! Le pokažite, da ste Orličí, íest fantíči!

Druga beseda pa velja vam, Orličí, v mestu. Z veliko večjim veseljem pričakujete počitnic, kajti vam prinesejo več veselja in prostosti. Ne mislite, da vam ne privoščim vsega tega! O, Bog ne daj! Le skakajte, radujte se, a pazite, da bo vaše veselje pošteno. Bojite se slabe družbe! Ne pozabite, da ste obljubili, da boste ostali vedno otroci Jezusovi in Marijini. Saj je tudi lepega in čistega veselja dovolj. Kako krasni in koristni so za vas mični izleti ven iz mesta. Seveda to malo stane, a pri vas, ki ste malo bolj bogati, se ta mali znesek že utrpi. Sploh se povsod izkažite kot pravi Orličí! Tudi telovadbe in sestankov ne pozabite, in Bog varuj, da bi kateri med vami tak brezbožneš, da ne bi zjutraj in zvečer molil, ali pa da bi prespal sveto mašo ob nedeljah. Tak gotovo ne spada v naše vrste. Mi hočemo biti Jezusovi in kdor ne molí, ta ni Njegov vitezič.

In zadnjo besedo pa sprejmite vi, Orličí-dijaki. Najmanj vas je, a vendar je vaša naloga najvažnejša. Vi ste izbrani izmed tisočerih, da postanete nositelji orlovske misli med Jugoslovani, da postanete voditelji preprostega ljudstva. Vi ste narodova nada in Kristusov zaklad. Zato pobitite na počitnice po širni slovenski zemlji, a ne pozabite, da ste Orličí. Sedaj, ko ne boste imeli več bojazni pred tistim groznim strašilom, ki mu pravite »faifa«, sedaj boste lahko posvetili vse svoje sile Orlu. Šolsko leto je za vas doba učenja, a počitnice doba poučevanja. Vi ste imeli priliko, da ste temeljiteje spoznali orlovsko življenje in tega učite svoje bratce pri domačem odseku. Glejte, ponižne prošnje vaših neizobraženih bratcev! Ne preslišite jih! Pridružite se svojim bratom, pokramlajte z njimi in poučite jih, kjerkoli morete. Orličí-dijaki, vaša naloga o počitnicah je važna!

Br. E.:

Pomladna.

»Sprejmi oblast,
Vesna kraljica,
bela meglica
v žarkih bo pela
tebi na čast!«

Pesem cvetic,
ptic in žgolenja,
smeha, življenja:
»Prišla pomlad je
radostnih lic!«

»Dober je Bog!
O n vse prenavlja...«
— Vesna odzdravlja. —
Nauk nje zlat je,
blagor otrok...

Pisatelj hočeš biti?

(Dalje.)

6. Ne prevzemi se!

Če je pisatelj na svoja dela ponosen, mu gotovo ne bomo zamerili. Saj se je gotovo pošteno trudil, da jih je dovršil.

Kadar boš pa radi svojih del postal ošaben in prevzeten, kadar si boš začel domišljati, da samo ti vse veš in znaš, vsi drugi so pa uboge reve, takrat bo pa s tvojim pisateljevanjem šlo h koncu. Zanimaril se boš in iz tebe ne bo tega, kar smo pričakovali.

Pravi pisatelj ni prav za prav nikdar zadovoljen s svojimi deli. Dobro namreč ve in čuti, da so kljub vsemu trudu pomanjkljiva. Zato ga tudi ni sram, svoja dela vedno in vedno popravljati, izboljševati, piliti.

Vsi naši najboljši pesniki in pisatelji so tako delali. In tudi to jim je prineslo slavo.

Pilil in predelaval je svoje pesmi Prešeren. Istega posla se je lotil naš Levstik. Gregorčič je prve svoje pesmi znatno predelal, ko jih je poslal l. 1881. v knjigi med slovensko ljudstvo. Medved je pilil in gladil zlasti svoje dramatične spise, Sardenko je svoj spev »Mater Dolorosa« popolnoma predelal, potem ga je šele poslal med svet v knjižni obliki. In podobno delajo tudi drugi naši in tujerodni pesniki in pisatelji. Pa jih zato ni sram in zato nič ne izgube na svoji veljavi. Nasprotno: s popravljanjem rastejo in napredujejo.

Tudi za dober nasvet svojih znancev in prijateljev, da celo nasprotnikov, mu je biti pisatelj dostopen. Ali ni naš Gregorčič vpraševal za svet profesorja Erjavca, ali ni naš Medved hodil v šolo k pesniku Cimpermanu? In ali ni pesnika balad in romanc Aškerc, najbolj pokopalo to, da je bil gluha tudi za svarila svojih prijateljev? Dokler se je dal voditi Levcu, je pel, da je bilo veselje; njegove pripovedne pesmi iz prve dobe so biseri našega slovstva. Ko pa se je zaljubil sam vase in postal gluha za vse dobre nasvete, je pa Aškerc začel padati in njegove poslednje pesnitve zaostajajo daleč, daleč za prvima dvema zvezkoma njegovih poezij.

Vse to vam pripovedujem zato, ker se bodo tudi vam zdela vaša dela morebiti dobra, naravnost izvrstna, uredniki in drugi bodo pa sodili drugače. Brali bodete o svojih spisih obsodbe, kakor: »Še ni zrelo; prenavadno; potrebuje še pile; poslali smo vam nazaj, da to in to popravite, predelate«. In podobno.

Tisti čas se nikar ne jezite na urednike, ampak na delo in popravljajte! In nikar ne obupajte sami nad seboj, češ, zdaj pa vidim, da nisem za pisatelja ustvarjen, spoznavam, da nikdar

ne bom pesnik. Na delo in krepko naprej! Nikomur ni pot v življenje posuta s samim cvetjem.

Naprej! In vsako tvoje delo naj nosi na sebi znamenje napredka.

Ali verjameš, da tudi naši pesniki in pisatelji napredujejo? Če ne, potem vzemi v roke sledeče tri povesti: »Mlada Breda«, »Peter Pavel Glavar«, in »Božji mejniki«. Vse tri je spisal dr. Ivan Pregelj in vse tri je izdala Mohorjeva družba. A kakšen je razloček med prvo in med zadnjo! In če bi prva še enkrat izšla, dokler je g. pisatelj še živ, stavim, da bi jo temeljito predelal.

Ker je napuh zlasti pri začetnikih precej nevarna bolezen, zato sem ti moral pokazati tudi tega spaka, ki mori in tlačí njih napredovanje.

Na drugi strani pa spet ne bodi malodušen, če ne moreš v s e m ljudem ustreči. Kajti mnogo je tudi takih presojevalcev, ki gledajo bolj na osebo kakor na delo in o katerih je že naš Medved dejal, da svet

praša

ob delu vsakem prej: čegavo?
Potem presoja dela naša,
oseba jim daje veljavo.

Stefan Tonkli:

Orlič Pavlek.

(Igra v dveh dejanjih.)

II. dejanje.

6. prizor.

(Konec.)

Prejšnja ter Rok in stric Jernej.

Rok (še za kulisami): Pavlek, Pavlek (stopi na oder), poglej, kdo je prišel! (Pavlek milo in nekam boječe gleda na tujega moža.) O, saj vem, da ga ne poznaš! Poglej ga, Pavlek, le poglej ga! Nič se ga ne boj, četudi ima veliko brado! Veš, Pavlek, to je tvoj stric.

Pavlek (steče k stricu in ga objame): O, stric, stric! O, stric, da ste prišli! Poprej sem se spomnil, kako mi je pravila mamica o vas, pa sem si želel, da bi šel k vam, stric.

Stric Jernej: No, no Pavlek, sem pa jaz k tebi prišel, ker nisi mogel ti k meni. Saj menda nisi hud zato! Veš, daleč je tja do Amerike! (Se dobrodušno smehlja.)

Pavlek: O, stric, kaj mi je zdaj za Ameriko, ko ste vi tu. Pa veste, stric, Mihec, ta tukaj, županov sin, mi je povedal, da ste vi kupili našo hišo. In zdaj, stric, kajne, da naju z očetom ne boste pregnali iz hiše. (Ves čas strica milo gleda.)

- Stric Jernej:** Oh, Pavelček, kaj pa misliš! Ko sem šel pred desetimi leti v Ameriko, sem te pustil v zibelki, toda tvoja podoba mi je bila vedno pred očmi. Kadarkoli sem bil v stiski, sem se spomnil na svojo domovino in nate in ta spomin me je vedno krepil. Vse, Pavelček, kar sem delal, sem delal iz ljubezni do tebe, saj drugega itak nikočar nimam. In zdaj, da bi te iz hiše podil! O, Pavelček, zdaj bo hiša tvoja in vse, kar boš hotel, ti bom napravil.
- Pavlek:** O, stric, stric! Ali bi mi hoteli samo eno željo izpolniti? Samo eno, stric, potem vas ne bom za nič več prosil.
- Stric Jernej:** Kar povej, Pavelček, kaj bi rad!
- Pavlek:** Veste, stric (se obotavlja).
- Stric Jernej:** No, no, le povej!
- Pavlek:** Orlič bi bil rad, pa me ne marajo in tudi oče me ne pusti.
- Stric Jernej:** O, Pavelček, to bomo pa prav lahko storili. Oče ti bo gotovo rad dovolil. Kajne, oče?
- Rok:** Seveda, seveda!
- Stric Jernej:** No, drugo bomo že naredili. Kdo pa ima kaj besede pri Orličih, kdo jih vodi?
- Pavelček:** Jamnikov Tone.
- Stric Jernej:** Jamnikov Tone? Tudi tega se še nekoliko spominjam, saj je hodil včasih k nam in z njegovim očetom sva bila včasih velika prijatelja. Pa te bo gotovo sprejel! Sicer pa, ali si ti Toneta že vprašal, ali bi te hotel sprejeti med Orliče?
- Pavlek:** Toneta sicer nisem vprašal, toda drugi Orliči so mi vedno pravili, da me nečejo.
- Stric Jernej:** Ta je pa lepa! Drugi Orliči, drugi Orliči! To ni nič! Ti bi moral Toneta vprašati!
- Mihec:** O, pogledjte, pogledjte! Tam le pa gredo tisti Orliči in Tone je z njimi. Pa prav sem gredo!

7. prizor.

Prejšnji. Joško, Lojze, Blaže, Francelj, Andrejček in Ivan prikorakajo pod Tonetovim vodstvom.

- Tone:** Vrsta, stoj! — Na desno! Odmor.
- Stric Jernej:** Bog te živi, Tone! Glej ga, kako postaven fant je postal. Pa kar celo armado imaš!
- Tone:** No, armada ravno ni, ampak Orliči so, Orliči, fest fantiči!
- Stric Jernej:** Oha, Orliči! Prav kar mi je pravil Pavlek o njih in rekel, da bi sam tudi rad postal Orlič, pa pravi, da ga nič kaj ne marate.
- Tone:** To pač ne, stric Jernej! Z veseljem sprejmemo vsakočar, ki bi postal rad Orlič. Sicer me pa Pavlek še nikoli ni vprašal, ali bi ga hotel sprejeti med Orliče.
- Pavlek:** Res je, Tone, da te nisem vprašal, toda drugi Orliči so mi vedno pravili, da me nečejo. Meni pa je bilo vedno tako hudo.
- Tone:** Pavelček, kdo pa ti je pravil, da te ne maramo. Saj vendar vsakočar radi sprejmemo!

Pavlek: Nikogar nečem tožiti in vse bom pozabil, samo, če me sprejmete med Orliče.

Stric Jernej: Tako je prav, Pavelček! Krivico je treba pozabiti!

Tone: Kaj sem slišal, fantje! Orliči bi radi bili, pa krivico delate! Gotovo ste ga tudi zaničevali, četudi Pavlek tega ne pove. Toda vedite, da Orliči nikakor ne smejo biti taki! Če hočete biti pravi Orliči, morate radi imeti vse svoje tovariše, tudi tiste, ki niso še naši fantje. Ali mi obljubite, da boste v bodoče vedno dobri, marljivi, pobožni in plemeniti Orliči?

Orliči: Obljubimo!

Mihec: Tone, ali je pa tudi res to, kar praviš?

Tone: To so naša orlovska načela. Kdor hoče postati pravi Orlič, mora takšen biti.

Stric Jernej: Da, da, fantički. Pridni in pošteni morate biti in pa ljubiti se morate med seboj, sicer vas bo že življenje izučilo, samo takrat bo prepozno.

Rok: Življenje, življenje vas bo izučilo, če ne boste začeli v mladosti lepo živeti. Urite svoje telesne sile, da boste imeli odpora dovolj proti raznim slabostim in razvadam. O alkohol, ti moj največji sovražnik, da bi se jaz tebi pravočasno zoperstavil, ne bi prišel tako daleč. (Joka.)

Pavlek: Oče, ne jokajte. Stric Jernej je dober, jaz bom pa vse življenje posvetil samo temu, da bom Bogu služil in Vam veselje delal. Zato bi pa sedaj rad postal Orlič. (Se oklene očeta.)

Mihec: Samo nečesa bi te rad spomnil, Pavlek. Ali veš, kako so te ti-le Orliči prezirali in se norčevali iz tebe? Zato sem ti vedno branil, da bi šel med nje. Sedaj pa cenim tudi jaz Orliče. Seveda ti-le tukaj se pa morajo poboljšati, veš Tone?

Pavlek: Nikar ne bodi tak, Mihec!

Mihec: Saj nečem tožiti, ampak kar je res, lahko povem.

Tone: Kakor vidim, ste bili, Orliči, nasproti Pavleku krivični. Glejte, da se poboljšate! Vedite, da je Pavlek najboljši izmed vseh, kar vas je tukaj. Niste ga marali, Mihec mu je branil in vendar je hotel postati Orlič. Taki morate biti tudi vi: pridni in vztrajni in pa korajžni! Zato, kdor ima kaj korajže, naj le pristopi k Orličem!

Stric Jernej: Tako je, kdor ima kaj korajže, naj se le zapiše k Orličem.

Mihec: Korajžo pa, korajžo pa že imam! Potem me kar zapiši, Tone!

Tone: Res je, Mihec, korajžen si in če boš še tako priden, kakor je Pavlek, pa boš v kratkem še ti sprejet med Orliče, kakor je s tem trenutkom Pavlek! Bog ga živi!

Stric Jernej: Bog ga živi Pavleka, Bog ga živi!

Orliči: Bog živi Pavleka!

Tone: Sedaj, Orliči, si pa sezite v roke in tako pokažite, da ni več nasprotstva med vami. Ti, Mihec, stisni roko Orličem, toda nekaj časa boš na poskušnji, potem pa še tebe sprejmemo med Orliče. (Orliči si sežejo v roke.)

Blaže: Bog živi še Mihca!

Orlič: Živijo, Mihec!

Tone: Zdaj pa zapojmo našo himno, ker smo sprejeli med se Pavleka, najboljšega Orliča v Mali vasi!

Orlič Pavlek: Bratci Orlič, to je moj najsrečnejši dan. Dobil sem zopet očeta in pa vas, bratce Orlič, zato se tudi vi veselite z menoj.

Tone: Pozor! (Orlič zapoje: »Dvignite Orli...«)

Zastor.

Prof. Fr. Pengov:

Kanarček.

(Dalje.)

Večerni razgovori.

4. večer.

Oče: »Ker smo se pogovarjali zadnjikrat ravno o ščepirjenju ptičjega perja, mi daje to povod k novemu vprašanju: kako se namreč vrši to ščepirjenje?«

Vinko: »Ker se perje premika, bo treba zato najbrže mišic.«

Oče: »Ugenil si. Če preiskujete stvar natančneje, najdete majhne povezke mišic, ki leže v koži in so priraščeni na spodnji del peresnega tulca. Če se te mišice skrčijo, se zravna pero, ki moli poševno iz kože, lepo ravno pokonci. — Sicer je imel pa tudi Benjamin precej prav, ko je zadnjič menil, da bi se dala ta priprava ob priliki porabiti tudi za to, da bi se naredila ptica večjo. Skoraj vse ptice nasršijo perje, kadar stoje pred sovražnikom, in sicer, kakor se nam zdi z namenom, da bi ga navdale z večjim spoštovanjem do sebe. Le pomislite na kokljo, če se približa mačka ali kdorkoli njenim piščancem!«

Joško: »Ali ne ravna tako tudi naš jež in afriški ježevce?«

Oče: »Seveda; v bistvu imamo tu opraviti z isto prikaznijo; samo da služijo tem živalim bodice ne le za povečavanje, ampak tudi kot izvrstno orožje. — Toda ker ti je že padla v glavo primera s tema dvema sesavcema, te pa vprašam še nadalje: ali poznaš morebiti tudi pri človeku kako prikazen, ki bi jo lahko primerjal s ščepirjenjem perja pri pticah?«

Joško: »Poznam, toda ne prav za gotovo. Kolikokrat sem že čital, da so se komu strahu in groze ježili lasje; toda videl tega nisem še nikoli, in zdi se mi, da je to nezmisel.«

Oče: »O ne, dragi moj! Lasje se ježijo prav dobesedno, in tebi samemu so se ježili že večkrat, nego si misliš.«

Joško: »Ne oče, tega pa že ne!«

Oče: »Tako? Kako pa je bilo, ko si se zadnjikrat kopal v Savi, ki je bila že precej mrzla, tako da vas nisem nič kaj

rad pustil tja? Ali se kar nič ne spomniš, kako si se tresel, ko si prišel iz vode?»

Joško: »O, tisto pa. Presneto me je tresla takrat ,kurja polt'«

Oče: »Aha, jo že imamo! Glej, ta kurja polt ali ,golomrazica' je ravno isto kot ščepirjenje perja pri pticah ali bodice pri ježu. Ker so pa lasci na tvoji koži zelo majčkeni, zato niti ne opaziš, kdaj se zravnaajo kvišku. Majhni mišičnati snopiči v koži pa so izpolnili svojo dolžnost in so se skrčili ob vsakem lascu v majčkeno grbico. In tako nagrbančeno kožo ravno imenujemo ,kurjo polt'«

Vinko: »Toda kurja polt vendar ni odvisna od naše volje?«

Oče: »Ne, v tem imaš prav. Sicer si jo utegnemo poljubno vzbuditi, če mislimo živahno na kaj prav mrzlega, prav kislega ali prav groznega; neposredno pa ne moremo narsšiti las. Je-li pa more to storiti ptič popolnoma poljubno in da li niso tudi pri njem potrebni zato gotovi predobčutki, tega ti ne morem povedati zagotovo.«

5. večer.

Benjamin: »Čemu vendar vtika naš kanarček glavico pod perot, kadar hoče spat?«

Vinko: »No, ali naj si glavo greje še prav posebej?«

Oče: »Mogoče, da tudi tukaj igra toplota svojo vlogo. Najbrže pa ima ta navada še drug vzrok. Znano dejstvo je, da zaspíš prej, ako si potegneš odejo čez glavo — — toda tega nikakor ne delajte, ker ni zdravo! Če imaš glavo pod odejo, potem vdihavaš naravnost del pravkar izdihanega zraka, v katerem je ogljikova kislina; zato pa pride v pljuča in kri manj svežega kisika, in možgani se laže pomirijo. Zato je prav mogoče, da ima tudi pri pticah to vtikanje glave pod kreljuti namen, da pospeši in poglobi njihovo spanje. — — — Sicer pa, kakor vidim, se vam ne zdi prav nič posebnega to, da vtika naš kanarček glavo pod peroti.«

J.: »I, seveda ne! Saj to znajo vendar vsi ptiči.«

O.: »Res, da znajo; ali mora biti pa zato stvar kaj manj čudovita? Le poskusi in položi svojo glavo zad na hrbet!«

J.: »I, tega ne morem, imam prekratek vrat.«

O.: »No, potem pa poprosi žirafa v menažeriji, da naj stori to. Njen vrat je vendar za spoznanje daljši od kanarčevega.«

V.: »Toda, oče, vrat sesalcev ni tako gibčen kakor ptičji.«

O.: »Prav si povedal! Zdaj pa nastane nadaljnje vprašanje: kaj pa dela ptičji vrat tako prožen in upogljiv?«

J.: »O, to pa jaz vem! Vrat sesalcev obstoji samo iz 7—8 vretenc, človek in žirafa jih imata po 7, ameriški lenivec s samo tremi prsti pa 9; ptice pa jih imajo po 11—13, da celo do 22; in dočim spajajo sesalska vretenca hrustančasti kolutci, so pa ptičja vretenca zvezana med seboj s pravimi sklepi.«

O.: »Zelo me veseli, Joško, da si v šoli tako dobro pazil in da imate učitelja, ki vam je stvar pojasnil tako zelo nazorno. Ti sklepi med vretenci na ptičjem vratu so nekaj posebnega. Kadar bodo zaklali mama puto ali raco, jih prosite, da vam prepuste vrat, ki ga položite na kako varno mravljishče, da vam ga mravljinci prav lepo obelijo, ali kakor pravimo, da vam ga »preparirajo«. Vretenca se ne gibljejo v vse smeri, ampak samo v dve, ki sta pravokotni druga na drugo; tako nekako, kakor se tudi jezdec v sedlu lahko nagne samo naprej in nazaj ali pa na desno in levo. Zato tudi pravimo takim sklepom sedlasti sklepi. Tem sklepom se ima ptičji vrat pred vsem zahvaliti za svojo gibčnost.

(Konec prih.)

Br. E.:

Prizor na vrta.

Čaka, tiho čaka
Muca sredi vrta.
Čaka in pričaka:
z gobčkom zgrabi — krta.

»Miška — hej — debela!
Mucki moji mladi
— starka dé vesela —
jedli bodo radi.«
ž njo se nič ne škodi«;
»Malo poigrati

reče muca-mati:
»Miška, prosta bodil«

Mačka boža, boža,
krt pa koplje, rije ...
»Mehka, tolsta koža!« —
Krt se v zemljo skrije ...

»Čudna miška! Spaka!
muca stara reče,
čaka, dolgo čaka,
»miška« priti neče.

Br. E.:

Zaželjena pomlad.

Pridi, pomlad!
Vigred zelena,
vsem zaželjena ...
Starka odpravlja
— zima — se spat ...

Siplje zlató
solnce na griče,
sneg se umiče —
zémľjo pozdravlja
jasno nebó.

Zvonček zvoni,
jeglič pa raja:
»Vigred prihaja
z juğa vesela ...
Starka beži.«

Za bodrilo in razvedrilo.

»Pozor!«

Glava pokonci, pogled naravnost naprej, ne v tla! Celo telo je nekoliko nagnjeno naprej, prsi ven, roke ob šivu hlač, prsti stegnjeni. Pazi na palec, da je vedno stegnjen! Stopali naj tvorita kot 45 stopinj. — To je pravi »pozor«!

»Vzročenje dlani not.«

Roki sta popolnoma stegnjeni in vzporedni druga z drugo, pogled za rokama, telo ne sme biti nagnjeno nazaj.

»Visoki počep.«

Posebno pri tem gibu se v naših telovadnicah veliko greši. Poglej sliko! Glava pokonci, prsi ven, »roki v bok«; čepiš samo na prstih in peti se lepo dotikata. — Naredi vse tri gibe tako kot jih vidiš na slikah.

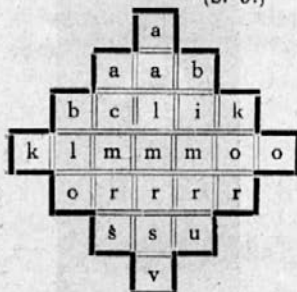
Dober nauk.

Neki duhovnik je čakal pred blagajno na postaji na vozni listek. Bila je velika gneča ljudi in vsak je držal v roki denarico ali pa že pripravljen denar. Mlad gospodič pa je hotel zasmehovati sivolasega duhovnika in je zaklical: »Ravno tako stojimo tu kakor pri spovedi, vsakdo ima v roki denar.« — Duhovnik ga je ostro pogledal in ga mirno vprašal: »Ali ste

pri spovedi že mar kdaj kaj plačali?« — »Vsakikrat!« je zaklical sramotilec. — »Potem,« je odgovoril duhovnik, »Vam svetujem, da ne govorite o tem preveč glasno, kajti vsakdo ve, da mora samo tisti oddati denar pri spovedi, ki je kaj ukradel ali pa ogoljufal.« — Mladi gospodič je utihnil in navzoči so glasno pritrdjevali duhovniku.

1. Demant.

(Š. J.)

soglasnik

skupina hiš

posoda

knjiga

ptič

Po sredi in počez dobiš ime znanega mesta v naši kraljevini

2. Spremenitev.

(J. Š.)

Ki, vre, blato, dar, že, smeti.

Spremeni v vsaki besedi po eno črko, ki ti združene v stavek dajo znan pregovor.

3. Besedna uganka.

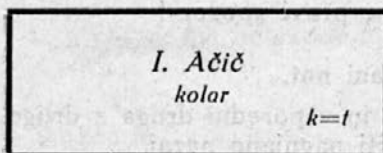
(Hrovatin B.)

Jud, luna, peč, rob, šega.

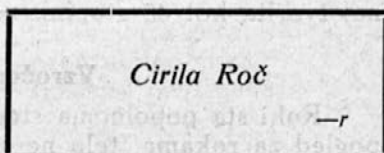
Iz črk zgornjih besed sestavi pregovor.

4. Posetnici.

Janko - Bilje.

Kaj dela sin tega rokodelca?

Kaj je ta deklica?

5. Kvadrat.

(Hrovatin B.)

Uredi črke tako, da boš od zgoraj navzdol in od leve na desno bral iste besede.

6. Skrivalica „Ura“.

(Kessler Joško.)

*Hijk mlamig henjc, p oighde
pjdjf penjc, big, dgcj lde.*

Ključ:

*abcdefg . . . goba
hijklm . . . je nevarno*

Kdor bo rešil pravilno vse uganke, bo prejel lepo povestno knjigo. Ako jih bo več, bo odločil žreb. Kdor reši štiri, prejme tudi lepo knjigo, seveda samo izžrebanec. — Uredništvo.

»Orliča« kaj prostora, naj ga zavzame moj dopis. — V imenu vseh Orlic Vas prisrčno pozdravlja mladenka Mira Jeločnik. — (V Ljubljani opazamo prav prijetno naraščajniško gibanje. Zlasti Trnovo, Sv. Jakob in št. Peter — to so tri trdnjave — seveda bi jih mi želeli še v Šiški in drugod. Saj bi šlo, ako bi ve mladenke malo bolj agitirale in vabile druga dekleta k orlovski telovadbi in k sestankom. Malo več apostolskega duha — pridobivati novih in zopet novih neumrjokih duš! — Na izid tekem sem pa zelo radoveden — seveda že kar vnaprej čestitam. — Ur.)

Dravlje. — Častiti br. Ante! Od nas ni bilo še nobenega spisa, zato sem se jaz namenil zapisati par vrstic. Telovadbo imamo vsako nedeljo. Imamo višji in nižji naraščaj. Priredili smo tudi že akademijo, ki je sijajno uspela. Ob tej priliki smo tudi obljubili, da hočemo biti povsod dobri, pošteni Orli ter se držati navodil »Zlate knjige«. »Orliča« vsi zelo radi bremo. Zelo težko ga čakamo, ker nam prinaša vselej toliko lepega in poudarnega čtiva. Brata vaditelja imamo vsi radi in ga zmeraj ubogamo, kadar mu ne nagajamo. Jaz sem pri višjem naraščaju. Vaje imamo s palicami. Učimo se tudi lahke atletike. — Sporočiti Vam moram tudi tužno vest, da je član br. Janko Čarman na veliko soboto zvečer v 20. letu starosti umrl. Bil je tudi srenjski vaditelj. Pogreb je bil veličasten. Orli so šli v krojih. Bilo jih je okoli 40. Z njimi je šla tudi šentviška orlovska zastava in Blaž Potočnikova. Na grobu je imel govor br. Langus iz Ljubljane. Nobeno oko ni ostalo suho. Pevski zbor mu je na koncu zapel zadnji pozdrav. — Bog živi! Hvalič Josip, naraščajnik. — (Rajnika ohranite v dobrem spominu. Kako lepa bo tudi Vaša smrt sredi dela in ljubezni vseh, za katere ste se trudili. Njegove zasluge pa bo najlepše poplačal ljubi Bog. — Vaše orliško delo pa moram le pohvaliti. Le tako naprej. Vsak naj zase skuša postati takšen kot ga uči »Zlata knjiga«. Plemenitosti je danes itak malo, zlasti med mladino, zato naj pa gredo člani in naraščaj Orla z najboljšim zgledom pred drugimi. Bog! — Ur.)

Prevalje. — Častiti g. Ante! Že dolgo se ni nihče oglasil iz Prevalj. Pa ne smete misliti, da nas tukaj nič ni. Zelo rada čitam »Orliča«, ki ga imam naročenega. Vsak dan ga nestrpnno čakam. Vaje imamo vsak teden, a sestanke po večkrat, ob nedeljah ali praznikih. Znamo že vse štiri vaje za leto 1926. Sedaj pa se bomo začele učiti nove, za prihodnje leto. Imamo gojenke, mladenke in članice. Jaz sem še vedno pri gojenkah. Drugo leto bom pa pristopila k mladenkam. Prosim, ne vrzite teh par vrstic v koš. — Bog živi! — Vajncerl Jožica. — (To bo naš cvet! Tako navdušene Orličice bi morale vse biti. Vsaka mora imeti zanimanje za orlovstvo, potem vas bo pa obšla ljubezen do tega najlepšega dela med našo mladino. Seveda ene želje pa Ti ne morem kot urednik izpolniti, da bi namreč »Orlič« izhajal vsak dan. No, pisali bi že, samo kdo bi nam papir in tisk plačeval. Le prebiraj ga pridno in morda tudi dvakrat, da bo kako zrno vzkalilo. K pristopu k mladenkam ti pa čestitam. Bog živi! — Ur.)

Sv. Peter pri Mariboru. — Č. g. Ante! Radovedni ste, kako so Orlice obhajale materin dan. Šentpeterske Orličice in mladenke smo pa radovedne, kaj je prinesla lepega 8. štev. »Orliča«. Ugibale smo že, da ste ga kam daleč poslali za prvi april, da še do zdaj ni prišel do nas. Kaj smo se mu neki zamerile? — Vseeno vendar hočemo opisati, kako smo obhajale materin dan. Zjutraj pri rani sveti maši so šle naše mame z nami skupno k sv. obhajilu. Slavnostni pridigar nam je bil mil. g. kanonik Vraber iz Maribora. Govoril je o skrbi matere do otroka in kako naj otrok to skrb vračuje. — Po večernicah smo imele akademijo s sledečim vzporedom: 1. Pozdrav s. načelnice. 2. Proste vaje mladenk. 3. Proste vaje gojenk. 4. Proste vaje članic. 5. Simbolične vaje mladenk. 6. »Oj Doberdob!« 7. Simbolične vaje s petjem: »Mati ziblje lepo poje.« »Pojte, pojte, drobne ptice!« »Po cesti tam korakajo.« 8. Z veternicami. 9. S cvetnimi loki. 10. Govor. Dr. Čampa je govoril o družinskem in društvenem domu. 11. Deklamacija »Mati«, spesnil naš duh. vodja. 12. Prizor »Mati«, priredil naš duh. vodja č. g. Matko Krevh. Sklepni govor je imela predsednica Marijine družbe, ker so se našemu dnevu pridružila vsa ostala šentpeterska društva.

Orli, pevsko in prosvetno društvo so nam peli »Oj, Doberdob!« Vrli tamburaši so nas spremljali pri vajah in nam tamburirali med odmorom.

Opis je sicer dolg.

Toda ne sodite ga pod nož,

pa tudi ne v koš.

Aprilskemu »Orliču« pa dajte pravi naslov,
da bo prišel kmalu domov.

V imenu vseh Orličev Vas pozdravlja gojenka Fanika Ornik. Bog živi! — (Ti si pa korajzna Orličica. Najprej me dobro ošteješ — da bi me Ti videla, kako sem se držal, ko sem čital Tvoje hude besede. No, pa sem to prav mirno povedal naši ge. upraviteljici, ki vam je poslala vse v redu, samo prišlo ni in vam je drugič poslala. V Ljubljani smo bolj miroljubni ljudje. Materin dan ste pa imele v resnici zelo lep. To so bile Vaše matere vesele, da imajo tako dobre otroke. Le vrlo tako naprej! Pa vašega č. g. Krevha lepo pozdravite, njemu morate biti tudi hvaležne za tako ljubezen, ko se trudi z vami. — Le še piši, takih dopisov sem najbolj vesel, ker kažejo orlovsko samostojnost. — Ur.)

Orličice v Ločah. — Oglejte si to sliko in boste videli, koga imamo na sredi. Našega gospoda kaplana ali voditelja, ki ga imamo zelo rade, in gospod kaplan pa tudi nas, zato smo me Orličice želele, da bi se enkrat z njim slikale. Hvala Bogu, sedaj imamo sliko od njih. Še vedno so pri nas, le pogledajte, pa jim ni nič žal; naš gospod kaplan imajo nas Orličice zelo radi, in tudi vedo, da bodo enkrat Orličice pridne Orlice. Če niso vse naslikane, so pa gotovo pri vseh s srcem in z ljubeznijo. Orličice, imejte rade svoje voditelje, molite za nje, da bi še dolgo let bili naši voditelji, in tudi da bi jim še dolgo let klicali: Bog živi! V imenu vseh Orličev in naše voditeljice Vas prav lepo in krepko pozdravljava. Bog živi! — Slavica Bračič in Katica Kaukler. — (Kar veselje vas je pogledati. Mislim, da sem uganil, katera je Slavica in katera Katica. Povejta mi, kje stojita, pa bom videl, če sem vaju zadel. Sliko si bom ohranil za spomin. Ako bo pa ugodnejše drugo leto, jo bom pa priobčil. — Ur.)

K. Rudolf, Središče. — 10. in 11. števec »Orliča« boš že prejel na novi naslov. Tako je prav. Ako se Orlič kam preseli, naj vzame takoj dopisnico in sporoči svoj novi naslov: Upravi »Orliča«, Ljudski dom v Ljubljani. — Ako imaš kaj daru za pisateljvanje, pa mi pošlji stvari, »ki so bolj važne«, to pa na moj naslov: Urednik »Orliča«, Ljudski dom, Ljubljana. — Ur.

Hribski, Ljubljana. — S Teboj bi najraje govoril osebno. Tu mi je malo težko. Sicer pa radi mature zelo rad počakam. Šola je šola in je šoli dolžnost pred orlovsko. Bom pa vse stvari do tedaj odložil. Mislim, da brez zamere.

Slike Orličev. — Prejeli smo več slik naraščaja, pa finančni minister »Orliča« ne pusti, da bi smele slike zagledati beli dan v »Orliču«. Bomo morali počakati ugodnejših časov. Ako bi pa kak odsek sam plačal kliše (okrog 150 Din), bomo pa sliko zelo radi priobčili. — Uredništvo.

Orlovski odsek Vojnik. — Vaši želji smo ustregli z današnjo številko. »Palček Potep« pa lahko kupite v Jugoslovanski knjigarni in stane izvod 5 Din. — Za počitnice smo izdali dve številki skupaj. Prihodnja številka »Orliča« bo izšla začetkom avgusta. Pridobivajte novih naročnikov, da bomo mogli list drugo leto še lepše opremiti in izdajati. — Mnogo čistega veselja v počitnicah želi — urednik Ante.

»Orlič« izhaja vsak mesec. — List izdaja uprava »Mladosti« (dr. Stanko Žitko). — Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Ljudski dom. — Naročnina (VI. letnik) za odseke, ki naroče vsaj 20 izvodov pod skupnim zavitkom, 8 Din na leto, za vse druge naročnike 12 Din. — Urednik; Fran Zabret. — Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.